

Pacienti v centrech duševního zdraví

VERZE 2026-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Hana Melicharová ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Petr Klika ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Jan Mužík ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	23.02.2026
Datum poslední aktualizace:	23.02.2026
Datum schválení pověření pro ochranu osobních údajů UZIS:	24.02.2026
Datum schválení poradou vedení UZIS:	27.02.2026
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	OIS-04-19
Klíčová slova:	NRHVS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, NISDZ, Národní informační systém péče o duševní zdraví, psychiatrie, duševní zdraví, CDZ, centra duševního zdraví, veřejné zdravotní pojištění, vykázaná zdravotní péče
EuroVoc:	mentální choroba
Citace:	Melicharová H., Jarkovský J., Klika P., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L. Pacienti v centrech duševního zdraví. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2026. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2665-pacienti-centra-dusevniho-zdravi-otevrena-data . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	http://www.nzip.cz/data/2665-pacienti-centra-dusevniho-zdravi-otevrena-data
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Primárním cílem datové sady je umožnit systematickou analýzu počtu pacientů v centrech duševního zdraví (CDZ) s ohledem na demografické charakteristiky (věk, pohlaví) a regionální příslušnost (kraj, bydliště).

1.2 Základní informace

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Obsah datové sady zahrnuje sumární údaje o pacientech v centrech duševního zdraví. V jednotlivých letech je pro každý typ CDZ uveden počet unikátních pacientů. Veškeré informace jsou uvedeny ve stratifikaci dle roku vykázané péče, kraje bydliště pacienta, pohlaví a věkové kategorie.

Z technického hlediska jde o údaje z datové věty AB (hlavičky dokladů o poskytnutých zdravotních službách) a datové věty AC (řádky těchto dokladů s údaji o jednotlivých poskytnutých zdravotních službách) dle [Datového rozhraní NRHZS](#).

1.3 Interpretace a informační hodnota

Datová sada je odvozena z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), který obsahuje data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

Uvedeni jsou pacienti, kteří ve vybraných letech měli vykázanou péči hrazenou ze zdravotního pojištění v některém z center duševního zdraví. V roce 2018 začala vznikat první CDZ, a to centra duševního zdraví pro osoby se závažným chronickým duševním onemocněním (odb. 350). V dalších letech se přidala centra duševního zdraví pro osoby s nařízeným ochranným léčením (odb. 355), centra duševního zdraví pro děti a dorost (odb. 360), centra duševního zdraví pro seniory (odb. 370) a centra duševního zdraví pro osoby s adiktologickou poruchou (odb. 922).

1.4 Informační limity

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění) nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně (např. lékový paušál při hospitalizaci) nejsou v souboru k dispozici. Data za poslední uvedený rok se při další aktualizaci pravděpodobně částečně změní vlivem dohlašování vykázané péče od zdravotních pojišťoven.

1.5 Příklady použití

Datová sada může být využita k analýze regionálních rozdílů ve vykázané péči CDZ, sledování pokrytí potřeb specifických skupin, jako jsou děti a adolescenti nebo senioři, případně sledování zastoupení mužů a žen.

1.6 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé.

1.7 Klíčová slova

NRHZZ, Národní registr hrazených zdravotních služeb, NISDZ, Národní informační systém péče o duševní zdraví, psychiatrie, duševní zdraví, CDZ, centra duševního zdraví, veřejné zdravotní pojištění, vykázaná zdravotní péče

1.8 Klasifikace dle EuroVoc

mentální choroba

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 3 435
- Počet popisných atributů: 6
- Velikost: 0,125 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datovou sadu je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZZ), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona § 74 a § 75 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách.

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje agregované počty pacientů s vykázanou zdravotní péčí v jednotlivých typech center duševního zdraví.

5 Atributy datové sady

1. Rok

- Název parametru: rok
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: rok vykázaní péče
- Možné hodnoty: od roku 2018 až po poslední uzavřený rok

2. Typ CDZ

- Název parametru: CDZ
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: typ centra duševního zdraví
- Možné hodnoty:
 - 350 – Centrum duševního zdraví pro osoby se závažným chronickým duševním onemocněním

- 355 – Centrum duševního zdraví pro osoby s nařízeným ochranným léčením
- 360 – Centrum duševního zdraví pro děti a dorost
- 370 – Centrum duševního zdraví pro seniory
- 922 – Centrum duševního zdraví pro osoby s adiktologickou poruchou

3. Kraj bydliště pacienta

- Název parametru: kraj_pacient
- Datový typ: string
- Popis parametru: kód kraje bydliště pacienta dle [číselníku ČSÚ](#)
- Možné hodnoty: dle [číselníku ČSÚ](#); doplněna možnost CZ999 = neuvedeno – případy s nevyplněným údajem o kraji bydliště pacienta

4. Pohlaví

- Název parametru: pohlavi
- Datový typ: string
- Popis parametru: pohlaví pacienta
- Možné hodnoty:
 - M – Muž
 - Z – Žena

5. Kód věkové skupiny

- Název parametru: vek_kod
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: kód věkové skupiny pacienta vycházející z [číselníku věkových skupin](#)
- Možné hodnoty: kódy věkových skupin vycházející z [číselníku věkových skupin](#); kódy odpovídají hodnotám pětiletých věkových skupin v rozsahu 0–89, 90+

6. Počet pacientů

- Název parametru: pocet_pacientu
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: počet unikátních pacientů
- Možné hodnoty: kladné reálné číslo